

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Газета виходить із вересня 1934 року.

17 березня 2016 року.

№2 (2927)

КРАСА І ГОРДИСТЬ ДНУ

«УСЕ БУДЕ ДОБРЕ»

Світлана Федорівна Сірик випустила дві академічні групи на факультеті прикладної математики, тепер під її опікою – ПК-12-1. У першу чергу наставник допомагає молоді засвоїти кодекс честі й гідності студента ДНУ ім. Олесь Гончара, навчитися чітко дотримуватися дисципліни, виконувати свої обов'язки, бути порядними й вихованими.

Оскільки група досить відповідальна й успішна, вона не завдає куратору багато клопоту, відвідування лекцій і складання іспитів минають без зайвих проблем. Якщо й виникали труднощі з вивчення окремих предметів, наприклад, математичного аналізу, спільними зусиллями вдавалося їх здолати.

Взаєморозуміння і повага між групою і куратором виникла ще під час посвяти в студенти в 2012 році. Тоді Світлана Федорівна спочатку представила факультет, розповіла про його особливості, а потім сказала першокурсникам, націлюючи їх на успішне навчання: «Інформатика – справа талановитих людей, які не просто люблять свою професію, а постійно занурені в її досягнення й проблеми. Комп'ютер зараз необхідний в усіх сферах нашого життя. Без нього неможливо уявити виробництво і побут». І навела, як приклад, випускників групи ПК-07-1, які працюють у відомих українських компаніях з розробки комп'ютерних систем і програмного забезпечення «МаксимаЙзер» і «Софтсерв».

Разом із студентською групою Світ-

лана Федорівна влаштовує різноманітні святкові заходи. Наприклад, День факультету не минає без театралізованих вистав з елементами відеозйомки. Група дивилася в Дніпропетровському академічному українському музично-драматичному театрі імені Тараса Шевченка вистави «Вечори на хуторі поблизу Диканьки», «Диоген», «Шельменко-денщик», «Дама з камеліями», «Кайдашева сім'я». Студенти глибоко сприйняли вистави театру Михайла Мельника «Крик», виставку видатного російського художника Нікаса Софронова в Дніпропетровському художньому музеї й експозицію Музею українського козацтва на запорізькому острові Хортиця.

Улюбленими для студентів групи стали зустрічі з відомими діячами культури і мистецтва у межах проекту «В гостях у ректора ДНУ імені Олесь Гончара».

Майбутні програмісти захоплюються не тільки технічною, але й художньою творчістю. Вони публікують свої вірші й оповідання у факультетському літературному журналі «Вітражі» та беруть активну участь у виставках світлин, що проводить група аналізу

Світлана Федорівна СІРИК,
заступник декана з виховної роботи
факультету прикладної математики

у сфері гуманітарної освіти та виховання молоді.

Світлана Федорівна Сірик – турботливий педагог, який мовби випромінює тепло й любов до молоді. Будучи заступником декана з виховної роботи, завжди вимагає від інших кураторів доброзичливого й справедливого ставлення до юного покоління. «Усе буде добре», – такими обнадійливими словами вона завжди підбадьорює студентів.

Сергій ЛЯПІН.

(Із кн. «Вигранюємо особистість, патріота... Штрихи до картин сучасного виховання молоді та портретів вихователів: статті та нариси» – Дніпропетровськ, 2015. – 192 с.).

*Вітаємо
з Міжнародним
жіночим днем!*

Свято березневе – ластівка крилата,
Прилітає в хату, жінку звеселить,
Подарує кожній радості багато,
Озветься любов'ю, в серці забринить.
Обніму березу, струнку, білокору,
Вслухаюсь у голос пробуджених снів,
І вона почує у весняну пору
Теплоту тих давніх неказаних слів.
Кожна жінка знає ностальгію щемну,
Біль розлук холодних і радість хвилин,
Клопоты, турботы, біготню щоденну,
І красу душевну, справжню, не з вітрин.
Такій вірній жінці вклоняюсь доземно,
Освячую словом вічний її цвіт.
Берегиня роду, над нами недремно
Краса її сяє на весь білий світ.
Переживаємо негод життєву мжичку,
І біль розлук, і пізне каяття.
У жмені маємо не журавля – синичку,
Щедрий дарунок нам без вороття.
О березневий день, жінками відігритий!
Минає все, тільки любов жива.
Хоч в панцир льодяний сьогодні вдітий,
Та весняні звучать в душі слова.
Яке в них музики незнаної відлуння
Злилося у акордах, октавах неземних.
Жіноче свято – весен відгомін!
Коханих, ніжних, милих, чарівних!

К. ДУБ, доцент.

Професор Л. І. Скуратовська
зі своєю донечкою Нікою

Говорячи про професора кафедри зарубіжної літератури Людмилу Іванівну Скуратовську, можна впевнено перефразувати слова Івана Франка: вона знає, «як много важить слово», усе її життя пов'язане з філологією.

Мені здається, що така любов до слова, таке вміння поцінувати мовні елементи, милуватися їхньою сутністю, вигранувати, відточувати їх у художньому тексті, захоплюватися та занурюватися в життя будь-якого літературного твору та персонажа, як це притаманно професорові Скуратовській, є унікальним даром.

Людмила Іванівна – універсальний учений, філолог, перекладач, літературознавець. Усе її життя пов'язане із Дніпропетровським національним університетом – від навчання на філологічному факультеті (1952-1957 рр.) до сьогоднішнього. Понад п'ятдесят років наукова й професійна діяльність Людмили Іванівни пов'язана з кафедрою зарубіжної літератури, на якій уже з 1965 р. вона почала торувати свій шлях

ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

«ЯКБИ НЕ ВАША ОСОБИСТІСТЬ...»

на освітній ниві. Захист кандидатської дисертації «Проблеми дослідження творчості Чарльза Діккенса» (1968 р.) у Львівському державному університеті, згодом захист докторської «Основные жанры детской литературы в историко-литературном процессе Англии XIX-XX вв.» (1992 р.) у Московському державному педагогічному університеті – не суха біографічна довідка, а переконливі свідчення формування універсального вченого, не помилюся, найавторитетнішого фахівця із західноєвропейських літератур не лише в Україні, а й поза її межами.

Людмила Іванівна належить до тієї школи викладачів-науковців, котрі ніколи не силували студентів учитися, не залякували заліками та іспитами. Вона навчає їх уважно читати текст, бачити в ньому живий організм, розпізнавати за текстом приховані змісти, залюблюватися в слово будь-якої мови – чи то англійської, німецької, польської, чи то української або російської. Її розум, чарівливість, доброта, душевна чуйність у поєднанні з високим рівнем ерудиції миттєво підкорюють студента, «обеззброюють» сучасний студентський загаль. Професор Скуратовська не відбуває потрібний за регламентом час, а ділиться цікавою, вичерпною інформацією з літератури, культури, пересипає розповідь вдало дібраними цитатами із творів європейських авторів. Після таких занять та консультацій студент соромиться не підготуватися, чогось недовчити.

В англійській мові є, на мою думку, досить влучне дієслово to scrutinize – уваж-

но розглядати, ретельно досліджувати. Саме так працює Людмила Іванівна, вона не може працювати навмання, похашем, усе, чого торкається її рука, набирає змістовності, фаховості, здобуває знак якості. Колишні учні згадують її лекції із вдячністю та шанобливістю. За кожною лекцією – титанічна, серйозна підготовча робота: пошукова, коли йдеться про нового митця або літературну добу, й дослідницька, якщо це стосується аналізу художнього тексту. Ми й дотепер бережемо конспекти лекцій із зарубіжної літератури, часом перегортаємо пожовтілі сторінки чернеток, на яких рукою Вчителя занотовано корисні поради щодо посилань, джерел, спостережень науковців. Слабкість здоров'я, вади зору не можуть завадити її любові до книг. На питання, що Ви робили сьогодні, Людмила Іванівно, відповідь завжди одна: «Я читала. Я завжди читаю, не можу без книг. Не можу уявити себе без улюбленої справи».

У квартирі Людмили Іванівни незліченна кількість книг. Вони є свідками формування особистості Вчителя. Значну роль у цьому відіграла і її родина – добрих, чуйних, інтелігентних лікарів; а за часів студентства – це її віддані приятельки І. Нікітіна та Н. Орлик; пізніше – вчителі, а трохи згодом сподвижники в царині літературознавства – Н. Копистянська, І. Арнольд, Н. Дьяконова, Н. Демурова та ін.

Серед досягнень Учителя – численні наукові статті, рецензії, відгуки, монографії. Усім працям Людмили Іванівни притаманний найвищий рівень інтелектуальної ерудиції. Не помилюся, коли висловлю

думку про обізнаність Людмили Іванівни, – це дослідження творчості Блейка, Вордсворта, Колріджа, Кітса, Байрона, Лема, Діккенса, Россеті, Керролла, Ліра, Стівенсона, Кіплінга, Еліота, Джойса, Лоуренса, Вулфа, Гемінгвея та багатьох інших – перелік імен митців значний. Їй – людині скромній – притаманне замовчування своїх досягнень. Це так природно для людини, яка належить до справжньої інтелігенції: простої в поведінці, шляхетної у вчинках та ставленні до людей, у прагненні виправдати людину навіть тоді, коли та винна. «Напевне, це я була в чомусь не права», – такою буває відповідь Людмили Іванівни.

Нам – учням професора Людмили Іванівни Скуратовської – пощастило: навчатися у неї, слухати, абсорбувати кожне її слово, намагатися хоч би часточку наслідувати, гідно копіювати, ставати кращими. Бо істинний Учитель – не лише наставник, це цілий мікросвіт добра, гідності, душевного тепла, поваги та людського ставлення до особистості.

Не знаю я, щоб то було,
Якби не Ваша особистість.
Велику працю несете,
Зважаючи на сили крихкості.
Те слово Вченого, що Вам дано,
Хай буде міцним та тривалим.
А гідність надихає нас
На добру справу, не погату.

Елла ГОНЧАРЕНКО,
завідувач кафедри іноземних мов
для гуманітарних спеціальностей,
доктор філологічних наук,
професор

«БУЛА ВЕСНА ВЕСЕЛА, ЩЕДРА, МИЛА, ПРОМІННЯМ ГРАЛА, СИПАЛА КВІТКИ»

Сонячний святковий настрій чарівним колегам подарували організатори урочистого прийому з нагоди Міжнародного жіночого Дня, який відбувся у Пала-

ці студентів Дніпропетровського національного університету імені О.Гончара.

По-святковому щедрими були в цей день чоловіки на цілком заслужені компліменти, промени-

ті посмішки, щирі слова вдячності. З теплими привітаннями звернувся до жінок ректор університету, професор Микола Поляков. За сумлінну працю і бездоганне виконання посадових обов'язків

жінкам вручили грамоти і подяки голова профспілкового комітету Олег Тупиця і проректор з наукової роботи у сфері гуманітарної освіти і виховання молоді Валентин Іваненко.

Вишуканості теплій атмосфері, що панувала в Палаці, додавали чарівна музика і яскраві квіти.

Інформаційно-аналітичне агентство ДНУ ім.О.Гончара

СТУДЕНТСЬКЕ ЖИТТЯ

* * *

Студенти і викладачі університету взяли участь у ювілейних X Наукових читаннях «Дніпровська орбіта».

Цього року читання присвячені 30-річчю першого польоту ракети-носія «Зеніт». Зокрема, про створення «Зеніту» та власні погляди на космічне майбутнє і сьогодення розповів Герой України В. Команов.

Унікальний захід спрямований на розкриття багатого потенціалу космічної галузі України та досягнення перспектив подальшого засвоєння й гуманного використання космосу людством.

* * *

Студенти другого-третього курсів направили підготовки «Економічна кібернетика», «Прикладна статистика» та «Економіка підприємства» провели економічні дебати у формі турніру.

Йшлося про сучасні проблеми суспільства та економіки, зокрема, які вимагають пошуку нових рішень. Студенти продемонстрували знання, отримані на заняттях, і вміння обгрунтовано доводити свою думку, якісно опонувати та рецензувати доповіді суперників. Цікаво, що готували команди до турніру викладачі, а до складу журі входили як викладачі, так і студенти, які активно займаються наукою.

Перемогла команда економічної кібернетики. Другокурсниця Анастасію Макарову та Катерину Паращенко окремо відзначено грамотами за найкращу доповідь і найкраще рецензування відповідно.

* * *

Студенти трьох факультетів: міжнародної економіки; суспільних наук і міжнародних відносин; систем і засобів масової комунікації в Інформаційному центрі Євросоюзу долучилися до телемосту за участю голови Представництва ЄС в Україні Яна Томбінські.

Тема тієї зустрічі: «Децентралізація та регіональна політика». Ян Томбінські говорив про приклад Європи щодо надання повноваження на рівні місцевого самоврядування і для чого це потрібно.

* * *

Під час візиту до ДНУ Надзвичайний і Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Маріс Янкуоніс говорив про зростання інтересу до України з боку литовських університетів та надання пріоритету українським ВНЗ. Найбільше зацікавила обидві сторони можливість навчання студентів за програмою двох дипломів, над чим університети працюватимуть у подальшому.

Найрезультативнішим проектом за по-

над 20 років співпраці з литовськими університетами став Темпус-проект Європейської Комісії з впровадження в українських ВНЗ мультимедійної освіти. Завдяки проекту в ДНУ, вперше в Україні, відкрито спеціальність «Мультимедійна освіта».

* * *

Асистент кафедри політології О. Славіна взяла участь у I Всесвітньому форумі для демократії, який відбувся у Страсбурзі (Франція).

Основною темою форуму було обговорення балансу свободи в демократичній державі в контексті загострення проблеми тероризму, зростання можливостей ІТ-інструментів спостереження спецслужб за приватним життям громадян тощо. Отриманий досвід викладачка використовує в навчальному процесі, збагачуючи заняття унікальними інформаційними матеріалами, і в наукових пошуках механізмів побудови системи локального демократичного врядування в Україні.

* * *

На факультеті біології, екології та медицини у День відкритих дверей відбувалася акція для старшокласників «Відчуй себе студентом».

Старшокласники та їхні батьки й учителі цікавилися тим, що вивчають на кафедрах

факультету, де працюють випускники, чи є математика та хімія у програмі підготовки, запитували про розклад занять, їх тривалість і багато іншого.

А потім майбутнім абітурієнтам запропонували обрати заняття, які б вони хотіли відвідати. Школярі ставали учасниками дослідів, слухали про наукову роботу студентів, вимірювали силу м'язів рук, вирощували дріжджі, розглядали під мікроскопом гриби, власноруч виготовляли тимчасові препарати й т. ін.

* * *

Відділ зв'язків із виробництвом та сприяння працевлаштуванню студентів і випускників провів «День кар'єри-2016». Представники майже 80-и підприємств і організацій зустрічали старшокласників університету біля своїх презентаційних стендів. Менеджери з персоналу та співробітники компаній спілкувалися з юнаками і дівчатами, знайомили їх з вакансіями. Дехто знайшов для себе навіть по кількох цікавих пропозицій, які відповідають фаху. Студенти запланували проходити практику на відповідних підприємствах з метою працевлаштування в майбутньому.

Більше інформації на сайті ДНУ ім. О. Гончара www.dnu.dp.ua

ВІН ПІШОВ ЗАХИЩАТИ УКРАЇНУ, НАС ІЗ ВАМИ

ДВИГУНОЗНАВЕЦЬ-РОЗВІДНИК АНДРІЙ ШУЛЬГА

Нещодавно зовсім несподівано до мене в кабінет рішуче зайшов молодий чоловік у польовій військовій формі з медалями на грудях. У статному військовому по знайомій щирій посмішці я відразу ж упізнав свого колишнього студента, одного з кращих старост навчальних груп Андрія Шульги.

За час, що ми не бачилися, він помітно змужнів, схуд, здається, навіть підріс. Прийшов без попередження, на кілька хвилин, просто зазирнув на рідну кафедру,

оскільки отримав усього десять днів звільнення за сімейними обставинами.

У свій час, коли Андрій вступав до ДНУ, я поцікавився в нього, що його привело в ракетну техніку. Виявилось, що все було досить просто. Хлопець закінчив у Просяному Покровського району ту ж середню школу, що й космонавт А. П. Арцебарський. У школі земляки створили хороший музей космонавта і ракетної техніки.

У День відкритих дверей Андрій був на фізико-технічному факультеті. Він уперше в житті

зблизька побачив справжні ракетні двигуни, у тому числі й унікальний, посадочно-злітний на Місяць, і визначився зі своєю спеціальністю. До речі, Андрій єдиний на моїй пам'яті студент, який організував екскурсію старшокласників своєї школи на шкільному автобусі в ракетний Дніпропетровськ. Продумав усе до дрібниць, навіть умовив нас організувати в тири університету змагання зі стрільби для школярів.

Навчався юнак добре, цілеспрямовано. Закінчив факультет із відзнакою. Від ровесників його

відрізняла готовність безкорисливо, не рахуючись із часом, допомагати товаришам у навчанні, в ремонті лабораторного обладнання, в налагодці комп'ютерів, у проведенні ремонту аудиторій.

Паралельно з навчанням у нас закінчив військову кафедру в НГУ. «А військову кафедру навщо?» – спитав я в Андрія. Відповідь була незвичайною. Його батько мріяв стати офіцером, але в нього це не вийшло. Тому батькові дуже хотілося, щоб син здійснив його мрію. І син це зробив. Найсерйознішим чином.

На старших курсах Андрій одружився. Виникла необхідність працювати. Допомогли йому влаштуватися на базове підприємство – ДП КБ «Південне». Там Андрій стрімко зробив кар'єру – працюючи на півставці, уже через півроку отримував по три-п'ять окладів премії за ударну працю. Став фактично провідним конструктором своєї теми. При цьому чудово захистив дипломний проект із мікродвигунів для управління космічним апаратом.

Отримав повістку і на другий день з'явився у військкоматі. Пройшов перепідготовку в академії сухопутних військ імені Петра Сагайдачного у Львові, а польові навчання – на Яворівсь-

кому полігоні. Його кругозір, кмітливості, вміння працювати з людьми були відзначені: А. Шульга розподілили на службу відразу на посаду начальника штабу розвідки, заступником начальника батальйону.

Його підрозділ постійно перебуває на передовій, у зоні АТО, піддається обстрілам. Він проти діє роботи диверсійно-розвідувальних груп противника. Андрій винахідливо готує молодих розвідників, щоб вони вистежували на лінії розмежування контрабандистів усіх мастей.

За зразкове виконання службових обов'язків А. Шульга нагороджений двома медалями, представлений до чергового військового звання. Зайвий раз підтверджується фізтехівське спостереження – Хто знається на космічних двигунах, може стати гарним фахівцем будь-якої галузі. Упевнений, що підлеглим Андрія пощастило. За час моєї короткої бесіди з нашим вихованцем на кафедрі він устиг по сезв'язку вирішити не одне питання.

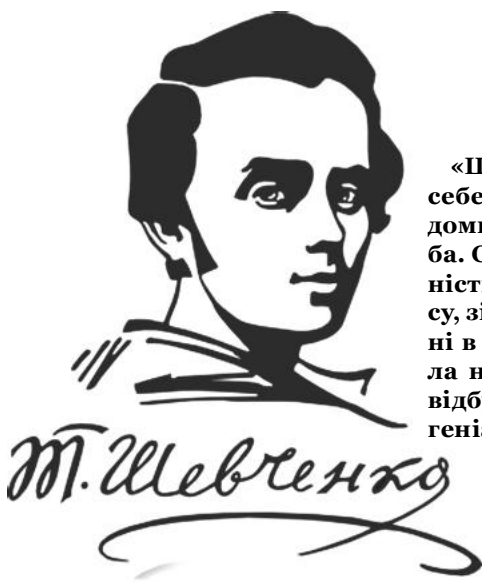
Викладачі кафедри, студенти, які знають А. Шульгу, – усі бажають йому успіхів, неушкодженим повернутися до сім'ї, на улюблену роботу до Дніпропетровська.

Юрій МІТКОВ, завідувач кафедри двигунобудування.

ОСМИСЛЮЄМО СПАДЩИНУ Т. Г. ШЕВЧЕНКО

НА ВИПЕРЕДЖЕННЯ ЧАСУ

(ДО 202-ОЇ РІЧНИЦІ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА)

«Шевченка розуміємо настільки, наскільки розуміємо себе – свій час і Україну в ньому...», – мудро зауважив відомий літературознавець та громадський діяч Іван Дзюба. Справді, творчість генія визначається, зокрема, здатністю розкривати все нові й нові свої грані з плином часу, зі зміною епох і поколінь. Літературознавці одностайні в тому, що творчість Тараса Шевченка запрограмувала національне відродження в Україні. І воно успішно відбулося, символічно співпавши з 200-літнім ювілеєм геніального поета, який уся Україна відзначала два роки тому попри криваві події Майдану, розгортання «гібридної» війни. Це відродження триває й нині, кристалізує націю, знову й знову апелюючи до безсмертних Шевченкових рядків, – у яких надія і засторога, гнів і біль звернені до нас, до нащадків.

Геніальність Кобзаря, як відомо, випереджає час. Духовно-інтелектуальний контакт із його творчою свідомістю потребує постійного розширення інтерпретаційних горизонтів. Усе нові смислові площини постають із, здавалося б, до останньої титли вивчених ще зі шкільної лави творів. І в цьому теж виявляється рідкісний дар Тараса Шевченка – бути сучасним. Чутливим «індикатором» актуальності його поезії є реакція молодих – тих, хто сьогодні читає «Кобзар» «свіжим оком» без ідеологічного намулу та цензурних перекручень.

Уважними й незаангажованими читачами творчості Тараса Шевченка є, зокрема, слухачі університетського курсу «Історія української літератури першої половини XIX ст.» – студенти українського відділення другого року навчання. Фактично чверть цього курсу присвячена феномену Кобзаря, при чому не лише ознайомленню молоді з художніми особливостями його творів, а й осмисленню відповідей на ключові питання: чому поезія Тараса Шевченка геніальна? чим вона для нас актуальна? що можна в ній відчитати і як це можна зрозуміти?

І з реакції студентства стає очевидним, що слово Тараса Шевченка – не законсервована загальноосвітньою програмою «старожитність», а живий болісний «нерв», синхронізований з «пульсом» нашого часу. У бажанні доповнити шевченкознавчий дискурс своїм – нехай і скромним – внеском студенти в межах курсових та дипломних робіт досліджують ще не достатньо розкриті художні аспекти його творчості, як-от онейрична поетика, архетипно-символічна природа образності, гендерні конфлікти тощо. Молодим і перспективним шев-

ченкознавцем вийшов зі стін Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара Олександр Черкас, бакалавр-випускник 2015 року, який спеціалізується в новаторській гендерно-психологічній методології вивчення творчості Тараса Шевченка, успішно захистив дипломну роботу, публікувався в університетських наукових збірниках, брав участь у конференції для молодих учених (Ужгород, 2014). Наразі, навчаючись у Києві, він продовжує досліджувати поезію Кобзаря.

Інтерес студентської молоді до творчості Тараса Шевченка виявляється і поза навчанням. Варто згадати підготовлену до ювілею митця виставу студентського театру «Відлуння» (художній керівник – доцент кафедри української літератури О. В. Гонюк) за мотивами поеми-містерії Тараса Шевченка «Великий лях», яка з успіхом пройшла на сценах театрів Дніпропетровська. Студенти взяли участь у підготовці й проведенні ювілейних літературних читань «Тарас Шевченко: погляд

крізь час», конкурсу творчих робіт «Мій Шевченко», ініційованого Дніпропетровською міською радою конкурсу перекладів поезій Т. Шевченка мовами, що вивчаються на факультеті української й іноземної філології та мистецтвознавства.

Вивчення творчості Тараса Шевченка в нашому університеті працює «на випередження», адже, актуалізуючи у свідомості молоді націєтворчі та державотворчі цінності патріотизму, національної гордості, громадянської небайдужості, сприяє зростанню потужної інтелектуальної еліти, яка завтра очолить країну, буде визначати її політичні, культурні орієнтири. Є велика надія, що ці орієнтири будуть співзвучні тим, що відлунюють у «Кобзарі» Тараса Шевченка й заповідають нам цінності духовності (віри), людяності (любові), справедливості (правди), що є запорукою щасливого національного буття.

Ольга ШАФ,
доцент кафедри української літератури

Т. Г. ШЕВЧЕНКО – ЦЕ НАША ДУША, НАША МУДРІСТЬ, НАША СИЛА

БАТЬКІВСЬКА ДОЛЯ

НАРИС

Невичерпне життєдайне джерело кожного з нас – це наші батьки, шануючи яких, як стверджує біблійна мудрість, людина довго житиме на світі. У наш непростий, нерідко приземлений час, ми звертаємося за життєвою насагою до свого сивочолого батька Яремчука Степана Мусійовича, який зазнав сирітської долі (шестеро дітей росила мачуха), пережив страхіття голоду й другої світової війни, але не розгубив доброти, мудрості, багатства душі. Народився батько, як і весь рід Яремчуків, на мальовничому Поділлі. Мешканці цих прикордонних місць зазвичай ментально не завжди мають чітке етнічне та національне визна-

чення і говорять, що не знають, хто вони: чи українці, чи поляки, чи росіяни... Батько у всіх своїх документах й анкетах у графі «національність» завжди зазначав «українець» і був ним переконливо й послідовно протягом вісімдесятирічного життєвого шляху. Цей шлях був нелегким, тернистим, згорьовано щасливим. Батько працював з ранку до ночі в лісгоспі. Утім, важка праця не приносила достатку, і родина (дружина Марія і ми, двоє доньок – Іра та Леся) зазнавали надзвичайної скрути. І так жили майже всі. Люди почали покидати село, шукаючи кращої долі, подавалися, хто куди: хто до Польщі, хто до Росії, хто до Ка-

нади. А навздогін лилася пісня:
*Ой три шляхи широкі
Допули зійшлися.
На чужину з України
Брати розійшлися.*

Не зміг батько покинути українську землю. Але й жити так далі було не під силу. Як часто тоді виводив батько (а голос мав сильний):

*Тече вода в синє море,
Та не витікає;
Шукає козак свою долю,
А долі немає.*

І приймає рішення: шукати іншого життя в Україні, зокрема на Донеччині. Односельці в один голос казали, що це також чужина: голий степ, ні лісочка, ні води, не співу солов'їного. Та батько заспокоював кохану дру-

жину й доводив собі, що Донеччина – це українська земля, а отже, живуть на ній українці, правдиві та щедри на добро. Квітучою весною 1962 р. вирушила родина Яремчуків у далеке невідоме село з неукраїнською назвою Карань, залишивши маленький, але збудований своїми руками дім у березовому гайочку, і своїх родичів, і частину свого серця. Приїхавши в Карань, вийшов на околицю – і не стримався:

*Кругом його степ, як море
Широке, синє.*

Своєю сумлінною багаторічною працею (працювали з першого дня в колгоспі ім. Леніна) батько та мати здобули шану мешканців села. Ми ходили до школи (хоч і російська, але нас добре розуміли) і були відмінниками. Сьогодні навчаємо української мови інших: Леся – дітей у сільській школі, я –

студентів у місті. Далеч історії мудро гомонить із сьогоденням: ніякими стужами не можна остудити сподівання українця на кращу долю для себе, для своєї родини, для свого народу. Ось і зараз батько, сивий, задивлений у даль, стоїть, обійнявши стару вишню (садок вишневий коло хати висадили першої весни). І будуть вічно жити наші батьки, і будуть цвісти вишневі садки, і будуть щебетати солов'ї на нашій землі українській.

Леся КОСЦЕ,
директор школи в селі Гранітному;

Ірина ПОПОВА,
декан ФУІФМ, професор.

P.S. Ці рядки ми написали два роки тому, але вони й зараз суголосні нашим відчуттям, бо поезія Т.Г.Шевченка про долю людську запала в наші душі, бо сила і мудрість Шевченкова – то сила й мудрість нас, українців. І так триватиме завжди...

ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД:

молодшого наукового співробітника НДЛ механіки руйнування та пластичного деформування матеріалів кафедри теоретичної і прикладної механіки механіко-математичного факультету (д/б теми 1-301-15) – 1 штатна одиниця (0,5 ставки) (вища освіта, закінчена аспірантура, наявність публікацій за фахом, вільне володіння державною мовою України),

молодшого наукового співробітника НДЛ гідробіології, іхтіології та радіобіології НДІ біології (д/б теми 1-304-15) – 1 штатна одиниця (повна ставка)

(вища освіта, досвід роботи за фахом не менше 3 років, при наявності наукового ступеню, закінчення аспірантури – без пред'явлення вимог до стажу роботи, вільне володіння державною мовою України),

(документи на конкурс при-

ймаються протягом 1 тижня з дня опублікування оголошення в засобах масової інформації)

На конкурс приймаються документи: заява, особовий листок з обліку кадрів, фото 3х4, автобіографія, копія документів про вищу освіту (з пред'явленням оригіналу документа), копія диплома кандидата (доктора) наук, якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), копія атестату старшого наукового співробітника, доцента (професора), якщо є вимогою (з пред'явленням оригіналу документа), список наукових робіт та винаходів (завіренних за останнім місцем роботи).

Наша адреса: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, навчальний корпус №1, кім. 217, тел.: (056) 374-98-27.

Учитель хімії та біології вищої категорії середньої загальноосвітньої школи №69 м. Дніпропетровська О. В. Рогожнікова посіла перше місце на фінальному етапі обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року-2015». Її урок визнано самобутнім і неповторно взірцевим. Журі рекомендувало розповсюдити запис уроку серед учителів хімії Дніпропетровської області. Ольга Володимирівна – випускниця біологічного факультету ДНУ ім. Олеся Гончара.

УСПІХИ ВИПУСКНИКІВ

Голова журі обласного конкурсу, декан хімічного факультету ДНУ ім. О. Гончара, професор В. Ф. ВАРГАЛЮК вітає О. В. РОГОЖНІКОВУ з перемогою.

ПОТАЄМНІСТЬ ТА РЕАЛЬНІСТЬ МОЗКУ

ВИВЧАЮТЬ ФАХІВЦІ ДНУ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА СПІЛЬНО З ФАХІВЦЯМИ ЛЮНДСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ (ШВЕЦІЯ)

УГОДА МІЖ ДВОМА УНІВЕРСИТЕТАМИ ДІЄ З 2004 РОКУ. КООРДИНАТОРИ ДОГОВОРУ – ПРОФЕСОР Г. О. УШАКОВА ТА ПРОФЕСОР С. Г. ПІРЖИНОВСЬКИЙ

Проведення високоефективної рідинної хроматографії на базі кафедри біології Люндського університету.

Проф. Г. О. УШАКОВА (зліва) та аспірантка кафедри біології Люндського університету Катаржина ШВЕЦ підготували дослідні зразки для транспортування до кафедри біофізики і біохімії ДНУ імені Олеся Гончара.

Студенти кафедри біофізики і біохімії ДНУ імені О. Гончара беруть активну участь у наукових дослідженнях згідно з Договором із Люндським університетом.

Розповідає професор Галина Олександрівна УШАКОВА

– Певні уявлення про життєво важливі органи людини й тварини були і в сиву давнину. За віки накопичено чимало наукового матеріалу стосовно структури та функцій мозку, але й досі ця тема повністю не розкрита. А нам так хочеться знати, як відбувається центральне управління живим організмом, за рахунок чого ми мислимо, спілкуємося, навчаємося...

Свою спеціальністю я обрала біохімію, яка на той час була новою і поєднувала біологію, хімію, фізику, генетику, математику. Навчання у Дніпропетровському державному університеті, здавалося, розпочалося за стандартною системою. Аж поки у групу не завітав завідувач кафедри біофізики і біохімії професор Олександр Дмитрович Рева. Він запропонував нам асистувати під час дослідів на мозку тварин. Це нас так захопило, що ми вже й не уявляли своє навчання без експериментів.

Основні науково-дослідні розробки вчені кафедри біофізики і біохімії ДДУ тоді присвячували радіаційній нейрохімії. Олександр Дмитрович – один із перших в Україні фахівець із ґрунтовного вивчення біохімічного складу і обміну речовин у різних ділянках спинного та головного мозку тварин. Завдяки високій професійності, творчій праці колективу кафедри дніпропетровська школа нейрохіміків стала відомою в усьому світі.

Так що з учителями мені повезло. Безпосередні керівники доценти В. О. Березін та Г. М. Шевченко прищепили професійні навички і спонукали до глибинного розуміння діяльності мозку на молекулярному рівні.

Співробітники кафедри біофізики і біохімії та її випускники, що зараз працюють по всьому світі, наповнюють скарбничку нейрохімії. Захищено багато кандидатських і докторських дисертацій (О. А. Руденко, О. А. Губкіна, М. І. Долженко, І. М. Кривко, В. С. Недзвєцький, В. І. Чорна, А. О. Тихомиров, С. В. Кириченко, Т. В. Білоусова та ін.).

Наукова діяльність потребує участі в семінарах, симпозиумах, конференціях не тільки вітчизняного, а й світового рівня. Коли я завершувала писати докторську дисертацію «Роль гепарансульфат- та гіалуронатзв'язуючих білків у розвитку та адаптації мозку», мені пощастило зустрітися на міжнародній науковій конференції з професорами кафедри біології

Аспірантка кафедри біофізики і біохімії Я. БАБЕЦЬ на XV Міжнародній науковій конференції в Німеччині. Зліва – директор Інституту функціонального харчування (США), проф. Данік МАРТИРОСЯН, справа – завідувач кафедри експериментальної психології університету м. Регенсбург (Німеччина), проф. Клаус В. ЛАНГЕ.

Люндського університету (Швеція) Берном Вестроном та Стефаном Піржиновським (досі цей університет для мене був пов'язаний тільки з роботами видатного біолога Карла Ліннея). Науковці під керівництвом професора Піржиновського тривалий час вивчають молекулярні механізми порушення травного тракту, і їм потрібен був фахівець з нейрохімії, щоб дослідження вести одночасно стосовно травного тракту і центральної нервової системи. Я погодилася працювати зі шведськими колегами. У 2004 році розпочав діяти Договір про співпрацю між ДНУ імені Олеся Гончара та Люндським університетом за фінансової підтримки програми Вісбі Шведського інституту.

Люндський університет, розташований на півдні Швеції, заснований 1666 року. Це потужний освітній центр, що нараховує сім факультетів, на яких навчається більше 34 тисяч студентів і аспірантів. Заклад входить до 21 університету світу, де найактивніше проводяться наукові дослідження.

Кооперація між двома класичними університетами дала можливість оптимально використати матеріально-технічне забезпечення лабораторій обох університетів, активно залучити до науково-дослідної роботи аспірантів, магістрів і студентів кафедри біофізики та біохімії ДНУ імені Олеся Гончара. За фінансової підтримки програми Вісбі та Європейського гранту аспірантка Н. В. Козубенко завершила експериментальні дослідження для

кандидатської дисертації «Зміна рівня нервово специфічних білків у мозку щурів під впливом експериментального соматогенного післяопераційного болю за фармакорекції» (2005 р.), а О. З. Фоменко та В. А. Макачук підготували дисертації. Випускники нашої кафедри Олена Приходько та Олександр Федьків підготували кандидатські дисертації й успішно їх захистили в Люндському університеті (2007, 2009 р.р.).

У межах договору постійно проводимо науково-дослідну роботу щодо вивчення біохімічних і молекулярних механізмів порушення травної системи людини і тварин та регуляції цих механізмів центральною й периферичною нервовою системами. Найактуальнішими були дослідження механізмів розвитку енцефалопатії (порушення функцій мозку), якщо панкреатична залоза має вроджені вади (сьогодні таких немовлят народжується багато). Науковці кафедри біофізики та біохімії ДНУ імені О. Гончара й кафедри біології Люндського університету разом провели моделювання повного дефіциту ферментів підшлункової залози через перекриття панкреатичної протоки (експериментували на свинках лінії Онтаріо). Це дало можливість визначити динаміку зміни активності травних ферментів, розробити спеціальні молочні суміші з додатковою попередньою ферментацією, що допомогло знизити ризик порушення розвитку мозку за умов панкреатичного дефіциту. Отримані дані на свинках за клі-

нічними ознаками найбільш близькі до показників людини. Для нас була хороша нагода порівняти експериментальні дані, одержані на шведських свинках, з експериментальними даними, одержаними на лабораторних щурах у Дніпропетровську.

Зразки мозку свинки ми привезли на нашу кафедру для подальшого дослідження за участю студентів-старшокурсників спеціальності «Біохімія» (у рамках виконання курсових, бакалаврських та магістерських робіт) із метою опанування сучасними науковими методами: імунохімічними, цитохімічними та біохімічними.

Новітні дані з молекулярної біології, біохімії, нейрохімії та нейрофізіології, які застосовувалися під час спільних експериментів і обговорені під час наукових семінарів та зустрічей із професорами Люндського університету, ми внесли до навчальних курсів і методичних рекомендацій для студентів факультету біології, екології та медицини ДНУ імені О. Гончара.

Отже, сумісна науково-дослідна на освітня робота двох відомих у світі класичних університетів поглиблює теоретичні та практичні знання про мозок. Договір продовжено. Крім експериментів, він передбачає обмін освітніми програмами двох університетів задля збагачення досвідом.

Галина УШАКОВА,
професор.

Передплачуйте газету «ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»!

ПЕРЕДПЛАТУ МОЖНА ОФОРМИТИ В БУДЬ-ЯКОМУ ВІДДІЛЕННІ ПОШТОВОГО ЗВ'ЯЗКУ ОБЛАСТІ

«ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ» – щомісячна (крім серпня) газета Дніпропетровського національного університету ім. О. Гончара. Засновник і видавець – Дніпропетровський національний університет ім. О. Гончара.

Адреса ДНУ ім. О. Гончара: 49010, м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72. Газета виходить українською мовою. Обсяг – 1 друкований аркуш. Друк офсетний. Ціна договірна. Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій. За точність наведених у статті фактів відповідає автор. Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами ведеться тільки на сторінках газети. Редакція зберігає за собою право літературного редагування і скорочення прийнятих для опублікування текстів. Редакція газети не уточнює дату виходу наступного номера газети. Претензії до публікації приймаються протягом місяця.

При передруках посилання на газету «Дніпропетровський університет» обов'язкове.

Газета набрана і зверстана в редакції газети «Дніпропетровський університет». Адреса редакції: м. Дніпропетровськ, пр. Гагаріна, 72, кім. 202. Тел. 374-98-20.

E-mail: gazeta@dnu.dp.ua. Газета розміщена на сайті ДНУ ім. О. Гончара за адресою: www.dnu.dp.ua/gazeta

Зам. 33. Тираж 1300. ДП № 1631-366ПР від 7 грудня 2009 року. Газета віддрукована у друкарні ПП «Ліра ЛТД», м. Дніпропетровськ, вул. Наукова, 5. Індекс 49010.

Т. в. о. редактора А. М. БАХМЕТЬЄВА